

EXAMENSARBETE

Våren 2010

Läroarbldningen

Fritidspedagogers kunskaper om barns utveckling

Författare
Fredrik Jinnevall

Handledare
Bengt Selghed

Abstract:

Många barn tillbringar en stor del av sin tid på fritidshem tillsammans med en eller flera fritidspedagoger. Denna studie syftar till att undersöka vilka kunskaper som fritidspedagoger har om barnens utveckling. Tycker fritidspedagogerna att det ingår i deras roll att följa och bedöma hur barnen utvecklas? Hur använder de dokumentation och andra instrument för att följa denna utveckling? Slutligen avser undersökningen att ta reda på vad fritidspedagogerna gör med den kunskap som de har om barnen. Denna studie är en kvalitativ studie där sju fritidspedagoger, tre kvinnor och fyra män, i Kristianstad kommun har intervjuats. Resultatet visar att fritidspedagogerna i första hand anser att det är barnens sociala utveckling som de har kunskap om, och att de kontinuerligt diskuterar denna utveckling tillsammans med andra fritidspedagoger och lärare. Slutsatsen är att de kunskaper som fritidspedagogerna har om barnens utveckling inte meddelas till barnens vårdnadshavare.

Ämnesord: bedömning, fritidspedagog, kunskaper, social utveckling

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. Inledning.....	3
1.2 Syfte	4
2. Litteraturgenomgång	5
2.1 Styrdokumentet	5
2.2 Bakgrund till den individuella utvecklingsplanen (IUP).....	6
2.3 Skolverkets allmänna råd om den individuella utvecklingsplanen	6
2.4 Yrket fritidspedagog.....	7
2.5 Formativ bedömning	8
2.6 Bedömning utifrån elevens utgångspunkt.....	8
2.7 Olika typer av kunskap.....	9
2.7.1 <i>Förtroghetskunskap</i>	10
2.8 Problemformuleringar	10
3. Metod	11
3.1 Insamling av information	11
3.2 Urval.....	11
3.3 Etiska överväganden	11
3.4 Genomförande	12
3.5 Bearbetning av material	12
4. Resultat.....	13
4.1 Fritidspedagogers kunskap om deras elevers utveckling	13
4.2 Uppfattningar av yrkesrollen i relation till bedömning.....	14
4.3 Arbete med dokumentation och instrument för att följa barnens utveckling	15
4.4 Hur fritidspedagogens kunskaper om barnens utveckling kommer till användning	16
4.5 Sammanfattning av resultat	17
5. Diskussion	18
5.1 Resultatdiskussion.....	18
5.2 Metoddiskussion.....	20
5.3 Slutsats	21
5.4 Förslag till fortsatt forskning.....	22
6. Sammanfattning	23
7. Referenser.....	24
Bilagor	
Intervjuguide	Bilaga 1

1. Inledning

I lärarutbildningen ses fritidspedagoger och lärare som likvärdiga. Längden på deras utbildning är lika lång och de anses ha samma status. Ändå menar Skolverket (2008) att det är läraren som har huvudansvaret för bedömningen av elevernas utveckling, om inte rektorn uttalar något annat.

Under de perioder som jag hade praktik fick jag en inblick i hur lärare arbetar med att bedöma elevernas utveckling. Enligt Skolverket (2008) riktar sig den individuella utvecklingsplanen, IUP, till lärarna där varje elev utvärderas i varje ämne. Skolverket (2008) beskriver även hur lärare ska använda och arbeta med IUP. I IUP utvärderas eleven utifrån mål som läraren har med sin undervisning. Dessa mål som läraren formulerar i IUP har läraren hämtat bland annat från de olika ämnenas aktuella kursplaner och läroplaner. Dessa styrdokument beskriver vilka mål eleverna ska uppnå i skolan. I IUP finns det även beskrivningar för hur eleven ska fortsätta att arbeta och vad eleven behöver utveckla inom varje ämne. Målen är kopplade till ämneskunskaper, snarare än arbetssätt, elevernas samarbete, kritiskt tänkande och elevernas sociala utveckling mm. Dessa förmågor finns alltså inte med i bedömningen av eleven, utan bedömningarna är direkt kopplat till det enskilda ämnet (Skolverket 2008).

Fritidspedagogerna på de skolor som jag har besökt har inte arbetat med IUP alls, enligt deras egna uppfattningar arbetar de inte alls med att bedöma eleverna. Fritidspedagogerna har berättat att de varken sätter betyg eller skriver IUP. Vid diskussion med några av fritidspedagogerna, under den verksamhetsförlagda utbildningen, huruvida de bedömer eller inte, framkom att de gör bedömningar av hur eleverna utvecklas men utanför skolämnena, men dessa värdefulla insikter får inte någon plats i elevernas IUP.

Jacobsson (2005) berättar dock om hur fritidspedagoger involveras i arbetet med IUP, på enskilda skolor. På dessa skolor har fritidspedagogerna skapat en social IUP, som är en bedömning av elevens sociala förmågor.

Jag kommer i framtiden att arbeta som fritidspedagog och jag är intresserad av att i denna uppsats studera på vilket sätt fritidspedagogen kan vara med och utveckla arbetet med IUP. Jag vill även i detta examensarbete undersöka vad i elevernas utveckling som fritidspedagogerna anser att de har kunskaper om. Fritidspedagogen har en unik roll i skolan

eftersom han eller hon ser barnet under hela dagen och kan följa hur eleverna agerar utanför klassrumsmiljön och efter att skolan är slut. I samtal under mina tidigare perioder av verksamhetsförlagd utbildning har fritidspedagoger berättat att de har en unik insikt om elevens utveckling. Fritidspedagogen har beskrivit att de har kännedom om hur barnen fungerar i situationer som inte vanligtvis uppträder i klassrummet.

1.2 Syfte

Syftet är att undersöka vilka kunskaper som fritidspedagoger har om barnens utveckling. Jag vill i undersökningen undersöka om fritidspedagogerna uppfattar att det ingår i deras roll att följa och bedöma elevernas utveckling. Studien syftar också undersöka om fritidspedagogerna arbetar med att dokumentera barnens utveckling och vilka instrument som används för att följa denna. Slutligen ämnar jag i denna studie undersöka vad fritidspedagogerna gör med de kunskaper som de har om barnen, om de förs vidare eller behålls för dem själva.

2. Litteraturgenomgång

Detta kapitel behandlar vad styrdokumentet säger om barnens kunskaper och den sociala utvecklingen. Kapitlet innehåller vidare riktlinjer för IUP, en beskrivning av fritidspedagogernas uppdrag, formativ bedömning, bedömning utifrån elevens utgångspunkt och vilka olika typer av kunskap som skolan ska främja.

2.1 Styrdokumentet

Det är skolans styrdokument som utgör riktlinjerna för hur skolans verksamhet ska bedrivas. Skolans styrdokument består bland annat utav läroplaner, kursplaner och skolans egen skolplan. Ibland är skolplanen ersatt av en områdesplan och denna plan fungerar då som en skolplan för ett flertal skolor inom ett område, exempelvis i en kommun eller rektorsområde. Styrdokumentet spelar en viktig roll i bedömningen av en elev, eftersom det är utifrån de mål och riktlinjer som formuleras i styrdokumentet som eleven ska utvärderas. Styrdokumentet beskriver vilka förmågor och kunskaper som eleverna ska uppnå i årskurs fem och nio, men styrdokumentet formulerar även vilka normer och värden som ska förankras hos eleverna, samt vikten av elevernas ansvarstagande och inflytande. Styrdokumentet går både specifikt in på vilka ämnesområden som eleverna ska ha kunskaper om, samtidigt som styrdokumentet ger övergripande beskrivningar av vilka kunskaper, och tillämpningar av dessa, som eleverna ska ha. Vidare uttrycker kurs- och läroplaner vilka olika arbetsätt och arbetsmetoder som eleverna ska behärska samt vikten av att eleven ska utveckla sin förmåga att samspela socialt. Exempel på hur styrdokumentet formulerar att skolan ska hjälpa barnen att utvecklas socialt går bland annat att finna i Lpo 94 (Skolverket 2006), läroplanen för obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet. Lpo 94 (Skolverket 2006) uttrycker att skolan ska sträva efter att eleverna ska kunna förstå ”andra människors situation och utveckla en vilja att handla också med deras bästa för ögonen” (s. 8). Andra exempel på hur eleverna ska lära sig ta hänsyn och visa respekt i samspel med andra går att finna i målen formulerade i Lpo 94 (Skolverket 2006). De olika ämnens kursplaner lägger varierande stor vikt på elevernas sociala utveckling. Exempelvis formulerar kursplanen för idrott och hälsa följande; ”ett grundläggande syfte med ämnet är också att skapa förutsättningar för alla att delta i olika aktiviteter på sina egna villkor, utveckla gemenskap och samarbetsförmåga samt förståelse och respekt för andra” (Skolverket 2000). Initialt formulerar kursplanen för idrott och hälsa även ”ämnet idrott och hälsa syftar till att utveckla elevernas fysiska, psykiska och sociala

förmåga” (Skolverket 2000). Lika tydliga syften att utveckla eleverna socialt går inte att finna i de övriga kursplanerna.

2.2 Bakgrund till den individuella utvecklingsplanen (IUP)

Skolverket (2005) rekommenderar skolor att använda sig av IUP i bedömningen av eleverna, för att följa deras utveckling. Läraren ska i arbetet med IUP tydliggöra de mål som eleven ska uppnå samt ha en aktiv dialog med den enskilda eleven och vårdnadshavaren när det gäller att utvärdera elevens arbete och i etableringen av en plan för det fortsatta skolarbetet enligt Skolverket (2005). Denna rekommendation för hur lärarna ska arbeta är dock inget nytt i och med rekommendationen från Skolverket om införandet av IUP på Sveriges samtliga skolor. Regeringen lämnade redan i februari 2001 en skrivelse till riksdagen som beskrev betydelsen av att eleverna förstod sina mål och fick vara med och utforma dessa. ”En utbildning av hög kvalitet kännetecknas av att varje elev känner till och förstår målen med sin utbildning. I en sådan utbildning arbetar lärarna och eleverna tillsammans för att utforma elevens väg mot de nationella målen. Hur kunskapsutvecklingen ser ut och vilka insatser som behövs utvärderas sedan löpande av lärare och elev i dialog med föräldrarna”. (Regeringens skrivelse 2001/02:188)

Regeringens skrivelse (2001/02:188) dokumenterar även att arbetet med att tydliggöra för eleverna vad som krävs för att de ska nå upp till målen ska utvecklas. Detta var bakgrunden till att regeringen senare beslutade att alla skolor ska arbeta med IUP.

2.3 Skolverkets allmänna råd om den individuella utvecklingsplanen

Skolverkets allmänna råd är rekommendationer för hur skolans lagar och styrdokument kan följas. År 2008 gav Skolverket ut en uppdaterad version av de allmänna råden för IUP. Denna publikation har ersatt den tidigare från 2005. Skolverket (2008) beskriver att IUP ska vara ett stöd för elevens lärande. IUP ska både ”innehålla omdömen om elevens kunskapsutveckling dels en planering av hur skolan ska arbeta för att eleven ska utvecklas så långt som möjligt i riktning mot de nationella målen samt vad eleven och vårdnadshavaren kan göra och ansvara för” (Skolverket 2008, s.7). En IUP är både muntlig och skriftlig där den skriftliga delen är avsedd att komplettera och förtydliga den muntliga delen. Enligt Skolverket (2008) ska IUP vara ett levande dokument som hela tiden ska förändras i och med att eleven utvecklas och

förändras. IUP ska delvis artikulera vad eleven ska utveckla och hur eleven ska fortsätta med i sitt skolarbete för att uppnå målen, IUP ska också fungera som ett omdöme om elevens kunskaper i varje ämne menar Skolverket (2008). Det är rektorn på varje skola som bestämmer hur de skriftliga omdömena i IUP ska se ut, hur omfattande de ska vara och hur betygslika de får vara. Det fanns tidigare ett förbud, att de skriftliga omdömena inte fick likna betyg, som nu är borta (Skolverket 2008). Förbudet gällde endast den skriftliga delen av IUP. Det är även rektorns beslut om IUP bara ska behandla elevens kunskaper och resultat i skolämnen eller om IUP även ska behandla elevens övriga utveckling, exempelvis den sociala utvecklingen menar Skolverket (2008). Detta överensstämmer inte med bestämmelser om IUP hämtat från 7 kap. 2 § i Grundskoleförordningen (1994:1194). Enligt denna förordning ska läraren varje termin ha ett utvecklingssamtal, tillsammans med elev och vårdnadshavare, om hur elevens sociala utveckling bäst kan stödjas. Grundskoleförordningen (1994:1194) är till skillnad från Skolverkets allmänna råd bindande och måste följas.

2.4 Yrket fritidspedagog

Johansson (1986) beskriver att fritidspedagogens funktion och uppgift i skolan är att både fungera som en kompis och en lärare gentemot eleverna. Konsekvensen av att fritidspedagogen även fungerar som en kompis till eleverna är att eleverna kan uppleva en större trygghet till fritidspedagogen, menar Johansson (1986). Författaren Johansson (1986) beskriver vidare att det som skiljer en fritidspedagog från en lärare är att fritidspedagogen jobbar i en verksamhet som är ett mellanting mellan skola och fritid. Torstenson-Ed och Johansson (2000) anser att fritidspedagogen uppfattar sitt arbete som fritt där betoningen i pedagogiken ligger på omvårdnad. Det finns på det sättet en likhet mellan fritidspedagogyrket och rollen att vara förälder eller vårdnadshavare (Torstenson-Ed & Johansson 2000).

Fritidsverksamheten är en pedagogisk verksamhet där framförallt elevernas sociala utveckling stimuleras genom samspel och lek med personal och de andra eleverna. De flesta människor förknippar inte verksamheten på ett fritidshem med pedagogik eftersom aktiviteterna tenderar till att fria, ibland oplanerade och utan att styras i detalj av en pedagog (Kärrby 2000). Den bild som allmänheten har av pedagogiska aktiviteter är att den ska vara ordningsam, planerad och tydligt ledd av en pedagog, menar Kärrby (2000). På fritidshemmet, skriver Kärrby (2000), får eleverna lära sig annat än vad eleverna får lära sig i skolan. På fritidshemmet fokuseras det på kunskaper och erfarenheter som inte är direkta ämneskunskaper. För mindre

barn kan det handla om saker av väldigt elementär karaktär, såsom att barn får hjälp att klä på sig. För äldre barn handlar det exempelvis om att ta hänsyn till varandra, och veta vad respekt innebär (Kärrby 2000). Även när det gäller det arbete som fritidspedagogen involveras i under skoltiden så tenderar det att vara annorlunda styrt och uppbyggt än den vanliga skolverksamheten (Torstenson-Ed och Johansson 2000). När fritidspedagogen leder undervisningen i skolan så brukar det handla om temaarbete, utomhuspedagogik och skapande aktiviteter inom exempelvis bild, slöjd och drama hävdar Torstenson-Ed och Johansson (2000). En annan sak som är signifikativ för fritidspedagogens arbetssätt är att han eller hon jobbar mycket med elevinflytande. Eleverna får vara med i att utforma planeringen av aktiviteterna på fritidshemmet och får på så sätt lära sig ta ansvar samt se sin egen roll och betydelse i gruppen (Torstenson-Ed & Johansson 2000).

2.5 Formativ bedömning

En formativ bedömning sker hela tiden, den är alltid pågående. Den formativa bedömningens syfte enligt Korp (2003) är att pedagogen hela tiden kan förändra, påverka och utveckla eleven. I den formativa bedömningen ingår det även att ta hänsyn till elevens egna erfarenheter och upplevelser. Formativ bedömning skiljer sig inte i vissa avseenden mot summativ bedömning, utan båda bedömningarna avser till att eleven ska uppnå målen formulerade i styrdokumentet. Korp (2003) menar dock att den formativa bedömningens huvudsakliga uppgift inte är att få eleverna att uppnå målen utan det är resan dit som är målet. Vidare menar Korp (2003) att formativ bedömning inte fungerar som ett betyg eftersom den inte kan användas för att sammanfatta elevens kunskaper. Den summativa bedömningen fungerar som en dom över elevens kunskaper och den formativa bedömningen fungerar som en hjälp på vägen, för att eleven ska nå upp till målen (Korp 2003).

2.6 Bedömning utifrån elevens utgångspunkt

Lindberg (2007) som har studerat bedömning och betygsättning hos elever i förskolan till gymnasieskolan, menar att eleverna i skolan upplever bedömningen endast som ett sätt för läraren att kontrollera elevernas kunskaper eller förmågor. Studierna som Lindberg (2007) hänvisar till visade att eleverna inte förstod att bedömningen kunde ligga till grund för att utforma en IUP för eleverna. Att eleverna skulle ha nytta av att bli bedömda för att få reda på brister och styrkor, som skulle främja elevernas utveckling var alltså inget som eleverna

ansåg, utan resultatet av bedömningen var endast något som läraren hade användning av (Lindberg 2007). Att bli bedömd är en känslösam upplevelse för många elever. Det som väcker de starkaste känslorna när det gäller bedömning är när en elev tycker bedömningen är orättvis eller orättfärdig (Fagerlund & Högberg 2007). En elev som blir negativt bedömd eller bedömd på ett sätt som han eller hon själv inte håller med om riskerar att tappa studiomotivationen och tron på sig själv, medan en positiv bedömning kan ha omvänd effekt (Andersson 2000). Vetskapen om att eleverna känner till att de blir bedömda kan göra eleverna nervösa. Många gånger presterar eleverna sämre om de är medvetna om att de ska bli bedömda (Lindberg 2007).

Bedömning är något som sker hela tiden när människor möts, både när lärare och elev möts och när människor utanför skolan träffas (Andersson 2002). Det som avgör hur eleven uppfattar bedömningen beror på hur bedömningen går till. Eleverna kan både uppfatta bedömningen som en dom eller också som ett stöd för fortsatt utveckling. Om bedömningen är formativ dvs. eleven utvärderas kontinuerligt genom att hans eller hennes starka och svaga sidor lyfts fram och eleven känner att dennes egna tankar är av betydelse så upplevs bedömningen som ett stöd snarare än som en dom (Lindberg 2005).

2.7 Olika typer av kunskap

Vilken kunskap är det som fritidspedagogen kan bedöma? Skolverket (2006) formulerar att kunskap inte är ett entydigt begrepp. ”Kunskap kommer till uttryck i olika former – såsom fakta, förståelse, färdighet och förtrogenhet – som förutsätter och samspelar med varandra” (Skolverket 2006, s.6). Styrdokumentet beskriver även att undervisningen inte bara får lägga tonvikten på en av kunskapsformerna.

De olika kunskaperna ska alltså inte konkurrera med varandra. Inte heller ska någon form av kunskap ses som mer värdefull än någon annan. Skolan har förändrats från att tidigare vara fokuserad på fakta- och färdighetskunskaper till att idag även fokusera på förståelse och förtrogenhet, vilket även framgår när man studerar läroplanerna över tid (Carlgren & Marton 2000). Författarna Carlgren och Marton (2000) menar att det syns i de målen som eleverna ska bedömas utifrån, som är formulerade i kursplanerna. De olika kunskaperna är beroende av varandra och tillsammans skapar de en helhet. Elevens utveckling blir inte fullständig om inte alla kunskaperna finns med i undervisningen (Carlgren & Marton 2000).

2.7.1 Förtroghetskunskap

Förtrogenhet är när kunskapen är automatiserad. En elev som är väl förtrogen med kunskaperna vet hur han eller hon ska använda sina kunskaper oavsett vilket sammanhang denna befinner sig i. Kunskapen är alltså inte kontextbunden. Eleven kan applicera sina tidigare erfarenheter i nya situationer. Förtrogenhet innebär även att när eleven ”inte har någon oro eller tvekan över hur situationen eller problemet ska hanteras”, känner sig eleven bekväm. Förtrogenhet kan både handla om en praktisk färdighet som en förmåga (Björklund 2008). Vidare skriver Björklund (2008) att förtrogenhet innebär att ”ingen medveten sökande tankeprocess uppstår men den resulterande handlingen ändå tyder på en erfarenhet, ett kunnande”.

2.8 Problemformuleringar

Arbetet med IUP syftar till att utveckla eleven och ska samtidigt utvärdera elevens kunskaper. I litteraturgenomgången framkommer det att det finns olika typer av kunskaper och olika sätt att bedöma eleverna. Denna studie syftar till att undersöka vilka kunskaper som fritidspedagogerna har om eleverna, om de ser sig själva som bedömare och vad de gör med de kunskaper som de har om elevernas utveckling. För att undersöka detta har jag formulerat fyra problemformuleringar. Relevansen med denna undersökning är att klargöra vilka kunskaper fritidspedagogerna har och hur de kan utnyttjas för att utveckla eleverna exempelvis inom ramen för IUP.

1. Vilka kunskaper säger fritidspedagoger att de har om barns utveckling?
2. Uppfattar fritidspedagogerna att det ingår i deras roll att bedöma barnens utveckling?
3. Hur säger fritidspedagogerna att de jobbar med dokumentation och vilka instrument använder de för att följa barns utveckling?
4. Vad säger fritidspedagoger att de gör med den kunskap de har om barns utveckling?

3. Metod

3.1 Insamling av information

Insamlingen av materialet skedde genom semistrukturerade intervjuer. Descombe (2000) menar att i de semistrukturerade intervjuerna kan respondenten öppet berätta och beskriva svaren på de frågor som intervjuaren ställer. Semistrukturerade intervjuer består av några på förhand bestämda frågor som under intervjun kan följas upp av ytterligare frågor (Descombe 2000). Enligt Kvale (1997) har intervjuer en fördel i jämförelse med enkäter eftersom intervjuaren har möjlighet att ställa följdfrågor och be respondenten att förtydliga sina resonemang på ett sätt som inte är möjligt i en enkätstudie. Därför kan jag genom intervjuer få ett mer utförligt svar på frågan om hur fritidspedagoger bedömer eleverna, det är anledningen till att jag valde att göra en kvalitativ studie framför en kvantitativ.

3.2 Urval

I undersökningen deltog sju fritidspedagoger som arbetar i Kristianstad kommun. Av de fritidspedagoger som deltog var fyra män och tre kvinnor. Två män och en kvinna av de intervjuade arbetade med barn på fritidshem i åldrarna 9 till 11 år. De övriga, två män och två kvinnor, jobbade på fritidshem med barn i ålder 6 till 8 år. Först kontaktades fyra manliga fritidspedagoger som jag tidigare träffat och bokade intervju med dessa. Jag valde även att ta kontakt med kvinnliga fritidspedagoger som jag inte träffat tidigare, eftersom båda könen skulle vara representerade i undersökningen. Respondenterna i undersökningen hade en bred åldersspridning, från 30 år till 60 år. Det var även stor variation på hur länge respondenterna hade tjänstgjort som fritidspedagoger, från 5 år till 25 år. Valet att begränsa fritidspedagogerna till Kristianstad kommun gjordes av praktiska skäl.

3.3 Etiska överväganden

Studien genomfördes enligt de fyra forskningsetiska principerna: konfidentialitetskravet, nyttjandekravet, samtyckeskravet och informationskravet (Vetenskapsrådet 2002). De intervjuades namn och den skola där de var verksamma skyddades, eftersom Vetenskapsrådet (2002) menar att identiteten på respondenterna ska skyddas. De intervjuade fick reda på syftet med undersökningen, att deltagandet var frivilligt och att respondenterna när som helst kunde avbryta intervjun. Materialet som samlades in användes endast för denna studie. Materialet

förvarades och behandlades konfidentiellt. På detta sätt har det humanistiska och samhällsvetenskapliga forskningsrådets krav följts.

3.4 Genomförande

Innan datainsamlingen påbörjades genomfördes två provintervjuer för att få reda på om frågorna var relevanta och svarade på studiens syfte. Efter genomförandet av provintervjuerna ändrades intervjufrågorna något för att bättre svara på studiens syfte. De sju intervjuerna genomfördes under två veckors tid. Vid alla intervjutillfällen var respondenten och intervjuaren ensamma och stördes ej av elever eller personal. Alla intervjuer skedde i skolans lokaler under fritidspedagogens arbetstid, då de hade rast. Fritidspedagogerna fick inte se frågorna innan intervjutillfället och ingen av respondenterna önskade heller att få göra detta. Vid intervjutillfällena användes en bandspelare. Respondenterna fick ge sitt godkännande att bli inspelade. Descombe (2000) menar att intervjuaren inte kan förlita sig på sitt minne vid en intervju och därför behöver intervjuaren dokumentera det som respondenten säger under intervjun.

3.5 Bearbetning av material

Intervjumaterialet transkriberades ordagrant när intervjuerna var genomförda. Efter att materialet var transkriberat skrevs alla intervjuer ut. Intervjufrågorna som formulerats för att få svar på syftet fungerade som rubriker. Jag läste vad alla respondenter svarat på respektive fråga och sammanfattade därefter svaren under rubrikerna för att det tydligare skulle framgå vad respondenterna svarat. Genom att sortera svaren under olika rubriker var det lättare att urskilja mönster och finna samstämmighet bland svaren.

4. Resultat

Mina problemformuleringar utformades mot bakgrund av mitt syfte och min litteraturgenomgång. Utifrån studiens syfte och problemformuleringar formulerade jag sedan intervjufrågor. I resultatet sammanfattades respondenternas svar fråga för fråga. De fyra delar som syftet består av fungerade som utgångspunkt när resultatet sammanfattades.

4.1 Fritidspedagogers kunskap om deras elevers utveckling

Det som starkast lyftes fram var att fritidspedagogerna ansåg att de hade kunskap om hur barnen utvecklas socialt. Det förekom utförliga förklaringar på vad de menar att de har för kunskaper om barnens sociala utveckling. Här följer en sammanfattning av vad respondenterna svarade kring den sociala utveckling som de ser hos barnen;

Fritidspedagogerna angav att de kunde se att barnen utvecklas när barnen umgås med varandra. De beskrev att de observerar hur barnet fungerar i lekar och i aktiviteter tillsammans med de andra barnen, kan följa barnens utveckling över tid. Formuleringar som, ”vi ser hur barnen förhåller sig till varandra”, ”hur barnen socialt samspekar med varandra”, ”hur barnen utvecklas i sina relationer”, ”hur barnen klarar av att samarbeta” och ”hur barnen mognar socialt” var formuleringar som återkom i intervjuerna. Respondenterna uttalade även andra saker som de menade att de kunde se i barnets sociala utveckling nämligen, att barnen lärde sig att ta hänsyn till varandra och att ta ansvar för vad de gjorde, att barnen klarar av att dela med sig och att leka med andra barn som de inte träffat tidigare. Ett exempel som framkom under intervjuerna på hur barnens sociala utveckling kan följas, är att fritidspedagogerna kan observera hur konflikter uppstår och löses av eleverna. Vid intervjutillfällena gav fritidspedagogerna uttryck för hur de följer barnens utveckling, en fritidspedagog formulerade sig ”när vi följer barnens sociala utveckling är det inte så att vi gör det i form av att vi testar barnen vid ett tillfälle, utan den bedömning vi gör av barnet gör vi under hela tiden som barnet är här, i olika situationer, och det är inget som ska fungera som ett betyg sen.” Fritidspedagoger påtalade att de hade även andra kunskaper om eleverna än om elevernas sociala utveckling. Fritidspedagoger menade att de hade en helhetskunskap om eleverna, eftersom de följde eleverna under hela dagen. Om det var så att barnet agerade på ett särskilt sätt under fritidstiden kunde detta ha sin förklaring i något som inträffat tidigare under dagen, och eftersom fritidspedagogerna var närvarande även i skolan så hade de en förståelse varför barnet kunde agera så som det gjort senare under dagen. En fritidspedagog förklarade ” jag

kan förstå varför ett barn beter sig på ett visst sätt på fritids, eftersom jag har varit med under hela dagen och vet om det inträffat något kring det barnet tidigare, jag har bakgrunden”. Denna kunskap kallade fritidspedagogerna för en helhetskunskap om eleven. Följande svar om vilka kunskaper de hade om barnen förekom också under intervjuerna. Kunskap om barnens familjesituation, hur barnen utvecklas känslomässigt, barnens medicinska behov och kunskap om elevernas diagnoser och funktionshinder.

Under intervjuerna berättade fritidspedagogerna att de kunde se hur eleverna utvecklades i skolan, i ämnen som matte och svenska men att de inte lade ner så stor vikt vid hur eleverna utvecklades där, eftersom det var mer lärarens del och att de som fritidspedagoger mer uppmärksammade annat i elevernas utveckling.

4.2 Uppfattningar av yrkesrollen i relation till bedömning

De resonemang som respondenterna förde kring hur de uppfattar sin roll som fritidspedagog var samstämmiga på en punkt, att deras roll var att utveckla barnen socialt. Fritidspedagoger förklarade ingående hur de arbetar med att utveckla barnen socialt. En fritidspedagog menade att ”min roll är att erbjuda eleverna en social miljö där barnen kan leka och umgås med varandra. Vår uppgift är att få barnen att bli sociala människor, att lära dem att umgås och fungera tillsammans med andra människor”. Andra svar framkom under intervjuerna som i olika termer beskrev hur deras roll var att stimulera elevernas sociala utveckling. Under intervjuerna gav fritidspedagogerna även uttryck för att deras roll var att erbjuda barnen en verksamhet som barnen uppfattade som fritid och tydligt skild från skolan.

Några fritidspedagoger menade att de jobbade med att befästa barnens kunskaper, ”barnen får lära sig en sak i skolan och sedan när de kommer till fritids så jobbar vi vidare med samma sak i en annan miljö. Det kan vara så att vi jobbar med matte när vi bakar till exempel”. Fritidspedagogerna nämnde även att det ingick i deras roll att erbjuda en verksamhet som är friare, inte lika styrd som skolans, där eleverna får ett stort eget inflytande över vad de vill göra. Att erbjuda barnen en meningsfull fritid, med stimulerande lekar och aktiviteter var också något som framhölls som viktigt under intervjuerna. Det fanns fritidspedagoger som menade att deras roll som fritidspedagog gick ut på att samtala mycket med barnen för att få dem att utveckla det talade språket. Andra svar som framkom under intervjuerna var: att leda aktiviteter som inte är könsstereotypa, guida eleverna att förstå de normer och regler som

finns i samhället, utveckla fritidsintressen hos eleverna som de kan ta tillvara på utanför fritids, förmedla etik, moral och en god värdegrund till eleverna och att lära eleverna att lösa konflikter. Ingen av fritidspedagogerna ansåg att det var deras roll att vara bedömare eller mäta den sociala utveckling de såg hos eleverna.

4.3 Arbete med dokumentation och instrument för att följa barnens utveckling

Fritidspedagogerna i undersökningen svarade att det inte fanns tid till att dokumentera eleverna eller att de inte hade tid till att dokumentera eleverna i den utsträckning som de önskar. En av respondenterna uttryckte att ”det är ju rätt synd att vi inte hinner dokumentera något eftersom det skulle kunna fungera som underlag när vi sedan bedömer elevernas utveckling. Det är lite oprofessionellt eftersom nu bedömer vi eleverna utifrån det vi kommer ihåg i huvudet”. Det fanns dock respondenter som inte uttryckte någon problematik kring att de inte dokumenterade. De fritidspedagoger som dokumenterade berättade att de endast gjorde detta vid speciella tillfällen, exempelvis när det inträffat en större konflikt, eller något annat som skulle behöva utredas senare. Ett svar som förekom var att de endast dokumenterade barnen om det var så att rektorn eller läraren hade bitt fritidspedagogerna att göra det. Då gällde det barn som det fanns en utredning på som misstänktes ha en diagnos, förklarade respondenten. Exempel på andra tillfällen då dokumentation gjordes var vid temadagar men då dokumenterades inte det enskilda barnets insatser eller utveckling utan utfallet av hela barngruppens aktiviteter. Det framkom under intervjuerna att fritidspedagogerna arbetade med att göra sociogram, vilket är ett diagram som syftar till att ge en bild av individens sociala relationer i en grupp. Fritidspedagogerna kallade inte detta arbete för dokumentation utan att det var ett instrument eller ett verktyg för att se en utveckling i hur barnen umgicks med varandra. Fritidspedagogerna hade genomfört liknande studier som gick ut på att barnen tillfrågades om de tyckte bäst om att leka själva eller tillsammans med andra. Barnen fick också besvara frågan, vilka av de andra barnen som de tyckte bäst om att leka med. Av de svar som fritidspedagogerna fick av barnen gjorde de ett sociogram där det framgick vilka barn som hade få respektive många att leka med, och vilka som sa att de tyckte om att leka i grupp och att leka ensamma. Undersökningen upprepades ett år senare och fritidspedagogerna kunde se vilka skillnader i förhållande till hur de svarade vid den tidigare undersökningen. Fritidspedagogerna menade att svaren som eleverna angav inte var oväntade och att de i sitt arbete som fritidspedagog kunnat observera vilka elever som bäst tyckte om att leka tillsammans och vilka barn som lekte själva. Undersökningen hade ändå bidragit till att

ge fritidspedagogerna en större kunskap i hur eleverna utvecklats på fritids under ett år, menade respondenterna.

Fritidspedagogerna hävdade att det instrument som de använde mest för att följa den utveckling som barnen gör på fritids var observation. Genom att de observerar barnen under olika moment och aktiviteter får de en bild av hur barnets utvecklas socialt, menade respondenterna.

4.4 Hur fritidspedagogens kunskaper om barnens utveckling kommer till användning

Respondenter berättade att de diskuterar den utveckling som de ser hos barnen på fritids med läraren och de personer som ingår i deras arbetslag. En fritidspedagog angav ”jag samtalar med mina kollegor, vi utbyter erfarenheter av hur det går för eleverna inom olika områden. Jag berättar hur det går för eleverna på fritids, det är ett samtal som jag och läraren har hela tiden”. Hur informationen som fritidspedagogerna delger de övriga i arbetslaget används varierar, framkom det vid intervjuerna. Gemensamt för dessa diskussioner var att diskussionerna om eleverna skedde kontinuerligt. Fritidspedagogerna påpekade att under dessa diskussioner så diskuterades det oftast om de barn som det finns en problematik kring och de ”vanliga” barnen åsidosätts. Det förekom även fritidspedagoger som i intervjuerna hävdade att de inte diskuterar barnens utveckling med läraren, dock meddelade de läraren om det inträffade något speciellt på fritidshemmet.

Det fanns fritidspedagoger som i undersökningen uppgav att de hjälper läraren i arbetet med IUP. Den roll som de fyller i detta arbete är att delge läraren hur eleverna utvecklas och fungerar socialt på fritids. Det är läraren som skriver hela innehållet i IUP, men när det gäller barnets sociala utveckling så hämtar läraren kunskap från fritidspedagogerna. De fritidspedagoger som nämnde att de hjälpte läraren i IUP-arbetet berättade också att de bistod läraren med en punkt i IUP som heter normer och värden. Fritidspedagogerna beskrev då för läraren hur de på fritidshemmet sett om eller hur barnet tar hänsyn, visar förståelse och prov på god etik och moral. En fritidspedagog berättade följande under intervjun ” Sedan finns det ett avsnitt i IUP som heter normer och värden. Den delen brukar jag läsa och så kompletterar jag det som läraren har skrivit om jag tycker att det behövs. Läraren kommer ofta och frågar om hur jag ser på hur eleven fungerar när det gäller normer och värdegrundsarbete, hur eleven tar hänsyn och fungerar tillsammans med de andra barnen. ”Andra fritidspedagoger berättade

att de använde den kunskap som de hade om eleverna främst själva på fritids och när de planerade verksamheten. En fritidspedagog berättade att ”den kunskap som jag har om barnen använder vi här på fritids, om det är så att jag har kunskap om att en viss elev har bekymmer med något så arbetar vi ju här på fritids för att hjälpa den eleven men det”. Ett annat svar som förekom under intervjuerna var att fritidspedagogerna angav att de pratade direkt med barnens föräldrar om den utveckling som hon såg hos barnen. Ingen av fritidspedagogerna som jag intervjuade var med under barnens utvecklingssamtal. Respondenter menade dock att de blev tillfrågade av läraren i samband med utvecklingssamtalen om vad de hade för synpunkter kring barnens utveckling, både barnens utveckling i allmänhet och den sociala utvecklingen i synnerlighet. Ett svar som förekom var att fritidspedagogerna bara blev tillfrågade av läraren om de barn som det fanns speciella omständigheter kring.

4.5 Sammanfattning av resultat

Resultatet av studien visade att det område som fritidspedagogerna i första hand tyckte att de hade kunskap om var barnens sociala utveckling. Trots den kunskap som fritidspedagogerna hade såg de inte sig själva som bedömare av elevens kunskaper, utan deras roll gick istället ut på att erbjuda barnen en social miljö där de kan utvecklas. Hur barnen sen utvecklas ingår inte i fritidspedagogens roll att bedöma, enligt dem själva. I resultatet framkom även att fritidspedagogerna inte arbetade med att dokumentera barnen i någon stor utsträckning och att det i första hand var genom observation som fritidspedagogerna följde barnens utveckling. Den kunskap som fritidspedagogerna i studien hade om barnen delade de med sig när de diskuterade barnens utveckling i sitt arbetslag eller tillsammans med sina kollegor. Däremot var ingen av respondenterna delaktig i att skriva IUP. Dock fanns det fritidspedagoger i studien som tillfrågades av läraren i samband med att denna skrev sin IUP.

5. Diskussion

Detta kapitel inleds med en diskussion om de resultat som framkom i undersökningen. Till denna del kopplas även synpunkter från betydelsefull litteratur. Detta kapitel innefattar en metoddiskussion där metoden som användes i studien diskuteras. Kapitlet avslutas med slutkommentarer.

5.1 Resultatdiskussion

Resultatet av undersökningen visade att samtliga fritidspedagoger framförallt har kunskap om hur barnen utvecklades socialt. Däremot skiljde sig respondenterna betydligt åt i sina svar om vad de gjorde med denna kunskap. Det framkom även i resultatet att samtliga fritidspedagoger uppfattade att deras roll innefattade att erbjuda eleverna en verksamhet som utvecklade barnen socialt. Den kunskap som fritidspedagogerna hade om barnen skaffade de sig framförallt genom att observera barnen.

Fritidspedagogernas resonemang vid vilka situationer som eleverna utvecklades mest var påfallande lika, nämligen när barnen lekte och umgicks med varandra. Fritidspedagogernas vilja att i första hand fokusera på barnens sociala utveckling stämde väl överens med de allmänna råden för fritidshemmet. Dessa råd beskriver att barnens sociala utveckling är ett utvecklingsområde som är särskilt viktigt att fritidsverksamheten stimulerar. Fritidspedagogen ska på ett målmedvetet sätt jobba för att främja den sociala utvecklingen hos barnen genom att barnen får leka och delta i aktiviteter tillsammans (Skolverket 2006). Den beskrivning som fritidspedagogerna gav får även stöd av Torstenson – Ed och Johansson (2000) som menar att fritidshemmet fungerar som en verksamhet som arbetar med barnens sociala relationer. Att fritidshemmet fungerar på detta vis är ingen ny företeelse. Fritidshemmet fungerade även på detta vis innan fritids och skolan integrerades med varandra (Torstenson – Ed och Johansson 2000). Enligt Torstenson – Ed och Johansson (2000) är det vanligt att fritidspedagogerna leder de sociala aktiviteterna på skolan. Det är även den bild som framkom av resultatet i denna studie. Resultatet visade att ingen av fritidspedagogerna ansåg att deras roll gick ut på att bedöma eller mäta den utveckling som barnen genomgår. Anledningen till att fritidspedagogerna inte upplevde sin roll på detta vis har grund i att de varken var delaktiga i att sätta betyg på eleverna eller att skriva IUP, menade fritidspedagogerna. Faktumet att fritidspedagogerna ibland blev tillfrågade i samband med att läraren skrev IUP och förberedde

utvecklingssamtal ändrade alltså inte bilden av att fritidspedagogerna inte såg sig själva som bedömare av elevens kunskap och utveckling. Respondenterna menade att de ändå kunde följa hur eleverna utvecklades, även fast de inte ansåg sig vara bedömare.

En tanke som växer fram hos mig är att fritidspedagogerna inte ser sig själva som bedömare på grund av att de inte arbetar med summativ bedömning i form av förhör eller prov. Den typ av bedömning som fritidspedagogerna ger uttryck för att de använder kan betraktas som formativ. Att den formativa bedömningen inte uppfattas som en bedömning på samma sätt som den summativa kan ha att göra med att den inte syftar till att användas som ett underlag till ett betyg, utan ska fungera som ett redskap för att hjälpa barnet i dennes sociala utveckling (Korp 2003).

Fritidspedagogerna gav även uttryck för hur de arbetade med att befästa barnens kunskaper, det vill säga att arbeta så att barnen blir förtrogna med sina kunskaper. De kunskaper som fritidspedagogerna hade om hur barnen utvecklar sina förtrogenhetskunskaper, är inget som fritidspedagogerna berättar att de diskuterar med lärare eller föräldrar. En anledning till varför de inte diskuterar detta med andra är, enligt min uppfattning, vara att kunskaperna som fritidspedagogerna besitter om barnens ämneskunskaper inte efterfrågas. De kunskaper som barnen har i de olika skolämnena är föräldrarna endast intresserade att diskutera med läraren, eftersom många föräldrar, enligt min mening, inte tror att fritidspedagogerna är insatta i detta.

Utifrån barnens utgångspunkt kan det vara en fördel om fritidspedagogerna endast bedömer eleverna formativt, som några av fritidspedagogerna ger uttryck för att de gör i denna studie. Barn upplever sig inte bedömda på samma sätt vid formativ bedömning som de gör vid en summativ bedömning (Lindberg 2007). Att barn kan erfara stress och prestera sämre när de blir bedömda (Lindberg 2007), är en anledning till att lämna den summativa bedömningen utanför fritidshemmet, menar jag. Om barn skulle uppleva att de blev bedömda på fritidshemmet finns det anledning att tro att den skillnaden som barnen uppfattar mellan skolans verksamhet och fritidsverksamheten skulle minska. Detta skulle kunna leda till att den tid som barnen tillbringar på fritidshemmet inte skulle upplevas av barnen som deras fritid längre, utan istället mer som en del av den vanliga skolverksamheten. Att fritidstiden ska vara något som barnen ska uppleva som barnens egen fritid och vara skild från skolans verksamhet var något som fritidspedagogerna i min studie gav uttryck för.

Det framkom i undersökningen att fritidspedagogerna inte var med under barnens utvecklingssamtal och ingen av de tillfrågade skrev IUP. Det var också få fritidspedagoger som uppgav att de pratade direkt med föräldrarna om deras barns utveckling. Trots att fritidspedagogerna ibland blev tillfrågade innan läraren skulle meddela barnens vårdnadshavare om hur eleven utvecklades, finns det anledning att förmoda att fritidspedagoger besitter kunskaper om barnens utveckling som aldrig når hemmet eller läraren, anser jag. Fritidspedagogerna svarade att deras huvudsakliga kompetens låg i att arbeta så att barnen utvecklades socialt vilket även bekräftas i annan forskning (Hansen 1999). I denna studie framkom att fritidspedagogernas huvudkompetens enligt dem själva var pedagogik och barnens sociala utveckling. Hansen (1999) menar att det finns en okunskap om vilka kunskaper som fritidspedagogen besitter. I detta finns troligen förklaringen till att fritidspedagogerna används så sparsamt i arbetet med IUP och utvecklingssamtal, menar jag.

Orsaken till att fritidspedagogerna under intervjuerna uppgav att de arbetade lite eller inte alls med dokumentation var att de inte ansåg att det fanns något behov av att dokumentera barnens utveckling. En annan orsak kan vara att fritidspedagogerna inte dokumenterar för att de inte tycker att det ingår i deras roll att dokumentera barnen för att följa deras utveckling, tror jag, eftersom det inte finns något uttalat syfte till vad de skulle använda dokumentationen till. Flera fritidspedagoger i undersökningen påtalade att det inte fanns några mål eller formuleringar kring hur de skulle bedöma eller gå tillväga för att följa barnens utveckling. Bristen på dokumentation kan ses som ett resultat av detta, menar jag. Om en fritidsverksamhet inte har tydliga mål och syften för verksamheten så är det upp till personalen att bestämma sådana. Om personalen inte formulerar en tydlig målsättning så är detta till skada för verksamheten menar (Andersson 1980).

5.2 Metoddiskussion

Genom att använda intervjuer för att samla in materialet till studien framkom svar som besvarade studiens syfte. Kvale (1997) menar att den kvalitativa intervjun är ett bra instrument att använda när forskaren vill ta reda på respondentens åsikter och uppfattningar om ett givet ämne. Upplevelsen av intervjuerna var att respondenterna svarade ärligt och inte försökte beskriva en tillrättalagd eller förskönande bild av verksamheten och sig själva. Dock svarade inte respondenterna så utförligt på frågorna, och respondenterna gled ofta ifrån frågan i sina svar. Detta ledde till att mitt resultat blev mindre omfattande än vad som var förväntat.

Det är möjligt att det faktum att intervjuerna spelades in gjorde att respondenterna kände sig obekväma och svarade kortare eller annorlunda än vad de gjort om de inte varit inspelade.

Problemet som jag upplevde var att respondenterna ofta gled ifrån frågan i sina svar ledde till att jag fick omformulera frågan vilket kan ha uppfattas som att jag inte var nöjd med svaret och lett till att fritidspedagogerna svarat på ett sätt som skulle tillfredställa mig.

Jag upplevde det som en fördel för undersökningens validitet att respondenterna inte fick se intervjufrågorna innan intervjutillfället, då detta hade kunnat leda till att fritidspedagogerna hade kunnat förbereda sina svar och funderat på vad som var passande att svara. Fritidspedagogerna hade även kunnat diskutera frågorna med andra kollegor och på så vis bli påverkade av deras resonemang. Det kan dock även finnas nackdelar med att respondenterna inte fick se frågorna innan, svaren kan bli ogenomtänkta eftersom fritidspedagogerna inte hunnit fundera på vad de tycker i de olika frågorna.

I denna undersökning fanns en stor samstämmighet bland respondenternas svar. Dock gör inte denna studie anspråk på att ge en generell bild. Fritidspedagogerna svarade endast för dem själva och ingen garanti kan lämnas för att svaren är representativa.

Ett problem som jag konfronterades med när jag skulle ta del av tidigare forskning om fritidspedagogers kunskaper om barns utveckling och hur de uppfattar sin roll, var att det bara finns en mycket begränsad mängd forskning gjord på detta område.

5.3 Slutsats

Trots att fritidspedagogerna inte ansåg att det ingick i deras roll att bedöma barnen hade de breda kunskaper om hur barnen utvecklades socialt. Den utveckling som fritidspedagogerna såg hos barnen diskuterade de med kollegor. Ingen av fritidspedagogerna skrev ner barnens kunskaper i en IUP eller närvarade vid utvecklingssamtal. Därmed har den kunskap som fritidspedagogerna besitter svårt att nå fram till barnens vårdnadshavare.

5.4 Förslag till fortsatt forskning

Det skulle vara intressant att ta del av fortsatta studier kring hur fritidspedagoger skulle uppleva det att få ta ett större ansvar i bedömningen av barnen.

Är det något som fritidspedagoger önskar att få arbeta med?

Hur ställer sig fritidspedagoger till att skriftligt uttrycka och bedöma den utveckling de ser hos barnen på fritidshemmet?

6. Sammanfattning

Syftet med undersökningen var att studera vilka kunskaper som fritidspedagoger har om barnens utveckling, och om fritidspedagogerna uppfattar att det ingår i deras roll att följa och bedöma detta.

Jag ville även i studien få reda på om fritidspedagogerna arbetar med dokumentation och vilka instrument som används för att följa barnens utveckling. Slutligen ville jag även ta reda på vad fritidspedagogerna gör med sin kunskap.

Genom intervjuerna har det framgått att det område som fritidspedagogerna i första hand tycker att de har kunskap om är barnens sociala utveckling. Trots den kunskap som fritidspedagogerna har så ser de inte sig själva som bedömare av elevens kunskaper, utan deras roll går istället ut på att erbjuda barnen en social miljö där de kan utvecklas. Hur barnen sen utvecklas ingår inte i fritidspedagogens roll att bedöma, enligt dem själva. I resultatet har det även framkommit att fritidspedagogerna som är intervjuade inte arbetade med att dokumentera barnen i någon stor utsträckning och det i första hand är genom observation som fritidspedagogerna följer barnens utveckling. Den kunskap som fritidspedagogerna i studien har om barnen delar de med sig när de diskuterar barnens utveckling i sitt arbetslag eller tillsammans med sina kollegor. Däremot var ingen av respondenterna delaktig i att skriva IUP. Dock fanns det fritidspedagoger i studien som tillfrågades av läraren i samband med att denna skrev sin IUP.

Studien har gett mig tankar om vilka möjligheter det finns att använda fritidspedagogens kunskaper i arbetet med IUP och utvecklingssamtal. Fritidspedagogerna besitter stora kunskaper om hur barnen utvecklas socialt och denna kunskap når inte alltid fram till barnens vårdnadshavare. Jag hoppas att skolan i framtiden tar tillvara på fritidspedagogernas kunskaper om barnen för att göra arbetet med IUP och utvecklingssamtalen bättre.

Min förhoppning är att denna studie ska ge en bild av vilka kunskaper fritidspedagoger besitter och hur fritidspedagogerna använder kunskapen. Eventuellt kan denna studie fungera som ett argument till att involvera fritidspedagogerna mer i arbetet med att bedöma och utveckla barnen.

7. Referenser

Andersson, H. (2002). Betygen i backspegeln – beskrivning och reflektioner. I Skolverket (red.). *Att bedöma eller döma – tio artiklar om bedömning och betygsättning*. Stockholm: Skolverket/Liber. ss. 153-165.

Andersson, L (1980). *Tillsammans kan vi – pedagogik och metodik för fritidshem*. Lund: Liber Läromedel.

Andersson, P. (2000). *Att studera och bli bedömd – Empiriska och teoretiska perspektiv på gymnasie- och vuxenstuderandes sätt att erfara studier och bedömningar*. Linköping: Linköpings universitet.

Björklund, L. (2008). *Från novis till expert: Förtrogenhetskunskap i kognitiv och didaktisk belysning*. Linköping: Linköpings universitet.

Carlger, I. & Marotn, F. (2000). *Lärare av imorgon*. Stockholm: Lärarförbundets förlag.

Descombe, M. (2000). *Forskningshandboken: för småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna*. Lund: Studentlitteratur.

Fagerlund, P. & Högberg, B. (2007). Bedöma är inte att döma. I Pettersson, A. (red.). *Sporre eller otyg- om bedömning och betyg*. Stockholm: Lärarförbundets Förlag. ss. 125-130.

Grundskoleförordningen (1994:1194). (Elektronisk)

Tillgänglig: <<http://www.notisum.se/rnp/sls/lag/19941194.htm>> (2010-05-19).

Hansen, M. (1999). *Yrkeskulturer i möte, Läraren, fritidspedagogen och samverkan*. Göteborg: Acta Universitatis Gothogugensis.

Jacobsson, E. (2005). Fritidspedagoger med full koll. *Lärarnas tidning*, nr 3.

Johansson, I. (1986). *Fritidspedagogens yrkesroll*. Malmö: Liber förlag.

Korp, H. (2003). *Kunskapsbedömning – hur, var och varför*. Stockholm: Myndigheten för skolutveckling.

Kvale, S. (1997). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Lund: Studentlitteratur.

Kärrby, G. (2000). *Skolan möter förskolan och fritidshemmet*. Lund: Studentlitteratur.

Lindberg, V. (2005). Bedömning i förändring. I Lindström, L. & Lindberg, V. (red). *Pedagogisk bedömning: Att dokumentera, bedöma och utveckla kunskap*. Stockholm: HLS Förlag. ss. 243-251.

Lindberg, V. (2007). Långtgående slutsatser trots få lärare och elever i studierna. I Petterson, A. (red). *Sporre eller otyg – om bedömning och betyg*. Stockholm: Lärarförbundets Förlag. ss. 131-150.

Regeringens skrivelse (2001/02:188). *Utbildning för kunskap och jämlikhet – regeringens utvecklingsplan för kvalitetsarbetet i förskola, skola och vuxenutbildning*. Tillgänglig: <<http://www.riksdagen.se/webbnav/index.aspx?nid=37&rm=2001/02&bet=188&typ=prop>>(2010-06-10).

Skolverket (2000). *Kursplan för idrott och hälsa*. (Elektronisk)

Tillgänglig:<<http://www.skolverket.se/sb/d/2386/a/16138/func/kursplan/id/3872/titleId/IDH1010%20-%20Idrott%20och%20h%E4lsa>> (2010-05-25).

Skolverket (2005). *Almänna råd och kommentarer – Den individuella utvecklingsplanen*. (Elektronisk) Tillgänglig: <<http://www.skolverket.se/sb/d/150>> (2010-04-14).

Skolverket (2006). *Läroplan för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet Lpo 94*. Stockholm: Fritzes offentliga publikationer.

Skolverket (2008). *Allmänna råd och kommentarer – Den individuella utvecklingsplanen*. (Elektronisk) Tillgänglig: <<http://www.skolverket.se/sb/d/150>> (2010-04-15).

Torstenson-Ed, T. & Johansson, I. (2000). *Fritidshem i forskning och förändring*. Stockholm: Statens skolverk.

Vetenskapsrådet (2002). *Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning*. (Elektronisk)

Tillgänglig: <http://www.ibl.liu.se/student/bvg/filarkiv/1.77549/Forskningsetiska_principer_fi_x.pdf> (2010-05-01).

Intervjuguide

Hur uppfattar du din roll som fritidspedagog?

Vad har du för kunskaper om elevernas utveckling?

Vad gör du med den information, de kunskaper som du har om eleverna?

Hur använder läraren denna information som du ger, om hur eleverna utvecklas på fritids?

Vad har ni för instrument för att mäta elevernas utveckling?

Hur arbetar ni med dokumentation på för att mäta elevernas utveckling?